

NAJIM AOURAGHE

MEMBRE DE LA CPN DE PROGRESSISTES-SDP

Tribuna

L'auge de l'extrema dreta a Europa

Una mirada a les connexions amb el passat

Durant les darreres dècades, Europa ha experimentat un notable augment preocupant dels moviments d'extrema dreta. Aquesta tendència, que s'ha intensificat en alguns països com Alemanya, França, Itàlia i Espanya, recorda els perillosos moviments ultranacionalistes i xenòfobs que es van consolidar a Europa durant el segle XX, en particular el nazisme.

La percepció d'inseguretat econòmica i social és una de les principals causes. La crisi financera del 2008 va deixar profundes cicatrius a les economies europees, i les desigualtats socials es van agreujar. Aquesta situació, sumada a l'augment de la immigració, especialment de persones provinents de països en conflicte, ha generat un sentiment de rebuig.

Aquest escenari ha estat aprofitat per moviments d'extrema dreta que promouen una retòrica de por cap a l'altre, és a dir, cap als immigrants i grups considerats "diferents". L'extrema dreta es presenta com a defensora de

la identitat nacional i promet restaurar un ordre social idealitzat que es considera amenaçat pels canvis demogràfics i culturals.

L'Alemanya de la dècada del 1930, quan els nazis van arribar al poder, també estava marcada per un profund descontentament econòmic i social generalitzat. Després de la Primera Guerra Mundial, el país estava sotmès a unes dures condicions econòmiques imposades pel Tractat de Versalles. Hitler ho va saber aprofitar i va distreure la població cap a un moviment nacionalista que oferia solucions aparentment senzilles als problemes complexos. Va culpar les minories i els sectors liberals de la societat, així com alguns grups religiosos, de tots els mals que afectaven Alemanya. El seu discurs era simple: calia "restaurar" la grandesa de la nació alemanya (el mateix que el Make America Great Again de Trump/Musk).

Els discursos de l'extrema dreta actuals són els mateixos que els de l'Alemanya nazi. Les seves campanyes sovint apel·len a la

idea d'una "purificació" cultural i social per protegir el país de la "decadència". Així, es genera una mena de nostàlgia per un passat idealitzat que sovint no és més que una construcció imaginària de la "reconquesta" de la identitat nacional.

A Espanya, l'auge de l'extrema dreta es veu principalment en l'expansió de partits com Vox, que han guanyat popularitat

Es presenta com a defensora de la identitat nacional i d'un ordre social idealitzat

pel seu discurs nacionalista i el seu rebuig a la immigració. Vox defensa una visió homogènia d'Espanya i rebutja qualsevol expressió cultural que no sigui la seva pròpia. Volen, com al segle passat, una cultura uniforme i una identitat nacional única, ja que consideren la diversitat una amenaça a l'estabilitat del país.

L'existència de l'extrema dreta a Catalunya també està condicionada pel conflicte independentista. Alguns grups independentistes han acusat Vox de defensar un nacionalisme autoritari, mentre que, paradoxalment, els moviments independentistes més radicals han adoptat retòriques d'extrema dreta en la defensa de la seva "puresa" cultural. Una doble amenaça: l'extremisme polític des de diferents bàndols, la qual cosa dificulta la convivència i el diàleg.

Les xarxes socials han permès que els grups d'ultradreta arribin a un públic més ampli i difonguin els seus missatges de manera més ràpida i efectiva. Mitjançant les xarxes, aquests moviments poden presentar les seves idees d'una forma més "moderna" i atractiva, sovint amagant o diluint els seus aspectes més radicals, tal com ho va fer el Tercer Reich utilitzant els mitjans de comunicació de la seva època, com la ràdio i els mitjans impresos, per guanyar suport entre la població.

Les lliçons del passat ens mostren que ignorar o minimitzar l'odi que desprenen aquests moviments pot portar greus

conseqüències. Les ideologies d'intolerància poden arrossegar les societats cap a conflictes interns i destruir la convivència social. L'ús del discurs de l'odi contra grups minoritaris, ja sigui en nom de la "seguretat nacional" o de la "puresa cultural", només fomenta la divisió i el rebuig cap als altres, un camí que Europa ja ha recorregut i que va acabar amb conseqüències devastadores.

Hem d'evitar que el passat es repeteixi. És fonamental fomentar l'educació en valors democràtics i el respecte a la diversitat cultural i social. La memòria històrica ha de ser una eina que ajudi les noves generacions a conèixer els errors del passat i a veure els senyals d'advertència que poden anticipar una deriva autoritària. L'auge de l'extrema dreta a Europa és una crida d'atenció perquè les societats europees reforcin els seus valors de llibertat, igualtat i respecte.

L'extrema dreta no és un projecte polític, és una arma de destrucció massiva programada per carregar-se la democràcia i instaurar els objectius de grandesa d'uns pocs, perquè al final a l'extrema dreta li sobra tothom.